

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

V. Qui sint canonici Episcopi in dicto canone sexto. Corrigendus locus, & rescribendum. Emendatus etiam obiter locus Concilij Chalcendonensis. ... sunt Episcopi ejusdem communionis, Latinis ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

Concilium Ephesinum, non solum Novatianos, sed etiam Quartadecimanos recensent inter hæreticos, etsi ob nudam disciplinae quaestionem discessissent ab Ecclesia, scilicet ob contentionem de die Paschatis, quod die xiv. mensis Nisan cum Iudæis, non autem die dominica cum Christianis, celebrabant. Plures quoque hæreses Epiphanius & Augustinus describunt, quæ in sola disciplina peccabant. Exempli causa, inter propria Aërianorum capita sive dogmata hoc annumerat Augustinus, quod dicerent *stata in Ecclesia non esse servanda jejunia*, id est, solennia & constituta jejunia Quadragesimæ & quartæ sextæque feriae. Media ætate imaginum contractores de hæresi damnati sunt, licet de capite disciplinae ageretur. Ejus rei inde petenda est ratio, quod schismatici violatæ caritati per secessionem addunt quoque pertinacem contumaciam adversus Ecclesiæ decreta, quæ discessionis illius occasionem injustam & à perpetua traditione alienam esse in synodis declaravit. Itaque pervicaciæ continuatio auctoritatem Ecclesiæ contemnit, & sacras Scripturas quæ illam commendant. Quare mirum non est si schisma ejus generis in hæresim definire dicatur. Hæc est sententia Ambrosij, qui Sartyri fratris factum laudat, quod Luciferianas partes fugisset: *Non putavit, inquit, sedem esse in schismate. Nam etsi fidem erga Deum tenerent, tamen erga Dei Ecclesiam non tenerent, cujus patiebantur velut quosdam arius dividi & membra lacerari. Etenim cum propter Ecclesiam Christus passus sit, & Christi corpus Ecclesia sit, non videtur ab iis exhiberi Christi fides à quibus evacuatur ejus passio, corpusque distrahitur.* Unde rectè Cyprianus negabat Novatianos habere penes se Ecclesiam, idemque de Donatistis passim asseruit Augustinus.

V. Antequam verò discedam à canone sexto C P. tollendum est verus mendum quo laborant editiones Zonarae & Balsamonis. Quid enim significant *Canonici Episcopi*? In Synodo Laodicena mentio fit psalterum *canonicorum*, id est Cantorum qui in Clero adscripti sunt, ut distinguantur ab extraneis Cantoribus. Sed nulla similis ratio occurrit in Episcopis. omnes enim canonici seu laterculo Ecclesiæ sunt adscripti. Eusebius Dorylæi proponit quidem in contextu Græco Concilij Chalcedonensis, ordinandum Ephesi *canonicum* Episcopum. Sed ex antiqua versione Latina constat locum esse corruptum, & legendum *κωνωνικός* seu *canonicus*. Quæ lectio maximè congruit cum iis quæ referuntur in illa actione, de ordinationibus Bassiani & Stephani, quæ factæ erant per vim & tumultum contra canones. Quare

emendandus locus canonis sexti, & legendum *κωνωνικός ἡμέτερος ἑπισκοπικός*, ut hic sit illorum verborum sensus: Eos esse schismaticos, & hæreticis adscribendos, qui non celebrant conventus cum Episcopis nostræ communionis. *Κωνωνικοί* dicebantur Episcopi qui ejusdem erant communionis, qui sibi invicem communicabant. Quæ dictione usæ est ipsa secunda synodus in epistola ad Damasum, cum ait sibi non licuisse per temporis angustias monere Episcopos suæ communionis, *πάρως τῶς ἐν ἐπαρχίαις κωνωνικός ἑπισκοπικός*. In 2^a Synodo Berytensi Cyrillus Alexandrinus & Ibas Edesseus dicuntur fuisse invicem *κωνωνικοί*. Et in Actis Synodi ad Quercum, 3° monachi quidam orthodoxi dicuntur fuisse *κωνωνικοί τῆς οὐκ ἐκείνης & τῆς ἐκείνης ἐκκλησίας*. Occurrunt sæpe *Κωνωνικοί*, quos Latine *Communicatores* reddunt, in epistolis Hormisdæ, & alibi. His rationibus motus, ex conjectura cum locum illum emendasset, & *κωνωνικός* Episcopos canonicis substituissem, incidi in epistolam Nicolai I. qui hunc canonem laudat, & *Communicantes* vertit, ut nullus de emendatione dubitandi superfit locus: *Eos qui seorsum à communicantibus nobis Episcopis collectas faciunt.*

VI. Ut autem redeam unde discessi, cum schisma ortum habeat à contentione ob ecclesiasticam disciplinam, quando canones de disciplina lati franguntur, schismati prebetur occasio; imò verò in hoc animorum & sententiarum dissidio potest dici aliquod schisma constatum esse, cui deest sola secessio à communione externa, ad quam aditus fieret per importunas excommunicationes. Eleganter verò probatur hoc seculo usum locutionis illius invaluisse, ex literis Benedicti IX. ad Stephanum Arvernensem Episcopum, qui conquestus erat de absolutione à Papa, Pontio Comiti Arvernensi indulta, licet ab Episcopo excommunicatione confictus esset. Respondet eam sibi ignotam fuisse: de qua si certior ab Episcopo factus fuisset, Pontium non solum repulisset, sed etiam Episcopi auctoritatem firmando, eum anathematis ictu repercussisset: *Profitetur quippe, inquit, omnibus consacerdotibus meis ubique terrarum, adjutorem me & consultatorem potius esse quam contradicentem. Absit enim schisma à me & à Coepiscopis meis. Itaque illam penitentiam & absolutionem quam tuo excommunicato ignoranter dederam, & ille fraudulenter accepit, irritam facio & cassam.* Schisma dicitur à Benedicto dissidium inter Papam & Episcopos, cum de corruptis canonibus justè conqueruntur. Insignis est ad probationem hujus significationis locus Concilij Anglicani, quod habitum est & dictatum à Legatis Hadriani

Vide secundam
Præfationem Mar-
tini p. 10.

Concil. Laodic.
can. 15.

Concil. Chalced.
Act. xi. καὶ οὐκ
ἐπισημασθέντων
καὶ ἐπισκοπῶν.
Verbo antiquo
Ordinari autem
liber regulariter
Episcopos.

1. Tindal. l. 1.
c. 2.

2. Tr. Ad. 2. Cap.
c. 11. Chalced.

1. Apud Hesler
T. 15. in Italia
Jovanni Damasc.
19. & in Italia
Hæc. c. 14.

Nicol. I. ep. l. 4
Nicol. 107.

Refertur
Et in Concilio
Constantinensi